

د سفلد) ملعتا ميلخت ريخا لالفا انرا رچومت لويلد
(55-05 سه د 5005).

مخست رختا عيفما و تملعا خلخشلا نم بعللا عيع
خيساسا راحا ما ريخا خينببا خينببا رسيوت ريخا
رحد الفللا رخلير و ريسلسلا ميلعتا نم راجالا
الفللا سفعي بعللا لالفا نمف رحصا حجر
ميصتب و قتي تيب له راحه لولتا خمه خينببا رحد
خبلغا انرا نم وا تانا ميسا خقبعا و تلمع نيقت
لئم خيلصما خينببا تلمع و اخستل خيقا ا -
د نلشمه). بيشخا و نلنچا و لصلحا و نيلما
(091 سه د 5005 د نورخا).

رغا خينببا ريخت لوالخشأ رسيا ريخا خينببا خينببا
رشيبي رختا خينببا عن اعيش لولس لثلبي تيب
لوتلانچا ممتسيق لملشا و مساما رنعمل دلويق
المنتسالا رحد عرل نلنچا رجا رقب لوجه لادلقية
(11 سه د 9991 د نورخا د رنقلا) دللعا ريخا
نأ (14 — 04 سه د 2005) عيسا راحا
لمد خا موب رسي لا ميهلفه نم نلسيلا ملعتي له
رخا سفا ره رجا ملعت انرا خا موب لقتي دنرا
ملعتما عدلسي ميهلفما ملعت انرا رجا رنلنچا. خوبلش
لوتلانچه خعبيل م رنرا عرصب خنبي موف رحد
اانت م نم دلونبي عرجه ممل حقلعا خيد م
خينببا هنه خيلم ريخا خنلش.

بنامجا راحا خينببا ميهلفما خيمه لالفا
ريخت لولتا (08 سه د 9991) ميلسا راحا عرقه و خيف
نم لالبا رنرا لولتا ملعتا ريخا خيس خقبيل
عدلست و راحا ملعا و شاهالا نيب لحت و رنقلا
دلوشلا نم اييت اعد سفتا لولتا لم خينببا موف ريخا

بيوت رجا ريموت تلسا و ميبقت نير ما رلقة
له الفللا خي مينا خيلمعا رحد تلملعمال نيلمعال
تسقتعا لالفللا رخلير تسقتعا و نس عمال ريق
ميلت راحا و ريه لتالحيبض الفللا رخلير تايلد
(991 د رنلنچا) رلغصا لالفللا دلماه خينببا
(9 سه د).

لفللا راحا ريخا خينببا تاسفما راحا بعللا عي
دو بضا بالستعا و ملعتا تارخا راحا مه لمد
ميفتتا ريخا ختيل م نل لفللا ربي ختلصا ميف
مالعا ليشتم و راييالا و رختعا دللستالا و ليلانتا
بعللا عي انرا دلونتا و ليصا رفا مامومو رر لجا
خيلقتا بنا مجا نم لفللا ممل ليلسا لالفا
د ريله) خيمعلا و خيلعفالا و خيدلمتجالا و خيمسجالا
(541-541 سه د 7891).

خلخشأ لولتا ريخا خيميلعتا بالعلالا خيمه ان رن
خيدلمتجالا خيمتلا و نيمته خيس عر ريخا لفللا
نينامه امعتي انرا الفللا رحد ربي رجا د خيقاخا
رنا بالعلالا و رحي ممتد. بالعلالبا امعتيا خي م
سفيخت الفللا ملعتي د نل نلنچا و نيت و لميلخت
رسم لجا سفستعا و ديغا م رملعا موح لمد
الفللا انرا خي مينا شاهلا تالفا و خيدلمتجا
خب نلنچا لمه خيف نلنچا لم لولتا رنلنچا لم اييت
رحملا مهالمستسا و راحا ريشتما موبعا لالفا نم
عيع دلل بيه و لصلحا و نالالا و تابلعمال
لرخت رحد عيبه رصبي لمعي ليويت لميسه بعللا
بالعلالا لفا انچه و خفتنچا له العابل لفللا خيبض
سفالسا و لوميلخت و لوميلخت نسما رته خيميلعتا

ثيميلعنا بالعلالا نيفتت و ميمصت قيمهأ و رصمضا
له و موهف بالاستلاا فوجرما

ثصبا قلاشه

الفلهأا رخلين تلسسوم ريف ثيميلعنا بالعلالا عت
نسأ له انا رلفلا له لثما ممنا ريققت ريف فومو
هغه لوبأ رتتا قبالعنا نه مضا رلعف لوماغضا
رقيبلت ريف رصق عرر هأ الا رلفلاب تلسسومما
نأ و دتسج نأ فلفلوما ثيميلعنا بالعلالا و رما
رجه و رما با هغه لومصتت رتتا ثيميلعنا بالعلالا
بالعلالا رصعب رلفلا عررتا رفقوتت فملا بالعلأ
ررف رما بنالجا قيمت رلد ريزرتا نأ ثيميلعنا
ثيميلعنا بالعلالا نه عد ميمصت نه ع ا نلا انا
ميهلما رصعب الفلهأا بالاستلاا رلد رلمت رتتا
قلاشه نأ فبالجأا ريف ثصبا قلاشه عتت. ثيبيبا
قلاشه:

- قنومما رلفلا لوميلعت و نكلا ثيبيبا ميهلما له - أ
- ميهلما قيمتتا فم نكلا ثيميلعنا بالعلالا له - ب
- قنومما رلفلا ثيبيبا
- ميهلما قيمت ريف ثيميلعنا بالعلالا قبالعله - ج
- قنومما رلفله رفا ثيبيبا

ثصبا رومف

الفلهأا رفا ثيبيبا ميهلما رلعفا رومسما 1.
فسالنا هتتمتدا رونا قبالعنا ع نأ رلق قنومما
نيب قبالعنا قلاشه تان رومف عررتا 2.
قلمبالعنا قيببجنا فومصما تالجا، تالوسومته
البتغا رلد ثيميلعنا بالعلالا و رملب و اغضا ع
ررعبا رقبيلتنا ريف ثيبيبا ميهلما

ررف عدلست و لوست و دلومجت و ثيبيبا ميهلما
لحيوما عت لومأا دتال رقام و رملما لحيومت
. ريسالنا رومصلا ريسلسالا

لخرما الفلهأا رخلينما تالصلبا قلاشه نكلا نه
تنت لولشت رتتتف نمصتت روميا و رملبنا نأ
بعلا نأ الا دلم رومما بعلا و رفا بعلا رومس
دله و موهف بالاستلاا و قيمتت لحيوت ا مومما
ررف له نيفتت قبالع ثيبيبا ميهلما رفا روم فسالنا
رلد و كلالب تالصلبا تملقه الفلهأا رخلين
قيم رفا الفلهأا رخلين ريف و رما روم و رملنه
تلمعه نه عد و قنومه ريف قبالع دا رول
: رتأ له رفا رلومتنا و تاي رخلينما

- ريف قبالع حبلت تال موم هأ قنوم عررتا
- هأ تال مومما ذلك رليتغا قلاشه الفلهأا رخلين
تلمعما رلومجلا ثيبيبا ميهلما
- ريف الفلهأا تاسج نأ ثيبيبا ميهلما ميمصت رتي
- ريف ريبغت شاعرا رفقوتت ا رومس ريف روم بالفا
(... قلمس د روم دتالجتا) رفا رما بنالجا
- رومما بولسالا موم و رتتا روميلعنا بولسالا
- رلومصتالا و لومصلا رلد رومق رونا روميلقنا
- الفلهأا رلعتا قبالع قيووت بيالسا و اغضا روم
بالعلالا رلته قنومما ريف
- ثيميلعنا بالعلالا قيمهأ تلمعما قلاشه روم
ميهلما و رلد رلشت ميهلما بالاستلاا قيببجنا تال
قلمص رومب ثيبيبا
- رلومصتالا قيووت قنوم فسالنا هغه تالجت انا
قيمت ريف رخلينما تلمعما ثيميلعنا بالعلالا قبالع
وم رلد ثيبيبا ميهلما و رلد رلشت ميهلما

شعبا تاداجا

شعبا موهه :لاها

ولعللا رينالنا ريساننا لسفلا-: فينله ناه ععا 1. 0105- 9005 ريساننا .

فنيبه دقعملجا فسوه-: فينالما ععا 5. تهمسوخ فلفله -كالما

فسوه رالفلا نيه فنيه-: فيشبا ععا 6. كلفله نعبا موهه (تافنس د-ف) مبع عملجا فلفلسوخ فييبج نيند مبعه رلد موميسقه

. فيثيبا ميهلفما رابتنا -: شعبا اها : لينك

-: تاللمحما يبعنا

1. فيالعفا:

: (11 ح د 4005) روهه ديبما عبد لوفعي ريغتما رلد لقسما ريغتما بيكث قوه روه لوانب روهه ريف رالعا شعبا ريف فيالعفا ريختوه رابنا رلد (فيميلعنا بالعلالا) لقسما ريغتما بيكث قوه (فيثيبا ميهلفما) رابنا ريغتما

2. بعلا:

بعلا كابل (176 ر د 0991) عملد ناهون ففعي ريسم (عشما) فسشما هيف ععي لملحه هجمه وه بسالتي لب تاه الالاه بالعلالا لتضيه دبعللا رته ففماله نومت شيبه هتريضه رلفلا عمد ممبره وقاما رجا برفا ايعقاه لللشن بيتنتا فلتنشي له لبالذ رلفلا فلالشه بسالتي لب بعلا بعلا فقاهه ريف (عشما) فسشما

بعلا رجانجلا فيبعنا:

رملنبا لومسختي ربتا بالعلالا قد مبعه مه تالشبنا هتعدا رونا فيالعا فسالعا ريف مغمسما

نيب فينلصحرا فالاه تان روهه عجهت لا 6. رابتنا ريف فييبجنا قد مبعما تاجر، تاللسوته فيثيبا ميهلفما رعبعا رطبعا

: شعبا باهه

: ريتالا شعبا فسوتسي

1. فيثيبا ميهلفما فمكث اهدا

قيمته ريف فيميلعنا بالعلالا فيالعف رابتنا 5. رالفلا دلا هها فيثيبا ميهلفما

: شعبا فيمه

: فيتالا لملقنا ريف شعبا فيمه نمت

1. واغتسا فيمه لب رالفلا رنلن تلمعه فيعه 1. ريف فالعفا ريساننا بيالسا عرل فيميلعنا بالعلالا فيثيبا ميهلفما رلد لاشب ميهلفما رالفلا بالستنا بالعلالا فيالعف تالينا لكانه نه رومسعا هجمه رلد . فسه تقما فيميلعنا

5. رالفلا رنلن ريف تالمعما رنيوجهما فل ايا 5. فمسنأ لكانه نه فيميلعنا بالعلالا واغتسا فيمه تالعهه رحالسه وه بسالتي لب هجمه بعلا ديه لهما) ريف عما مفا قيمته فسوب رالفلا فيملعا رلفلا فل اعه (.... تالميعنا د رنلقا فيلقعا

6. نيب رالفلا رنلن ريف رمالبا رملحه لب 6. بالعلالا فيميلعنا فيمكث فمسنأ نه رالفلا هغيله موهتبيبه

4. فيميلعت بالعا فيفتوه ميمسخت فيمه رلد فيلثنا 4. رحالسه بسالتي له لسخفا رجا هب راسه رلفلا فس عما لبق له فلهه ريف رلفلا هفا ريف عوه رلقده رجهه هفا نه (تافنس د-ف)

درياً عتبا و باءا سفها نيمكنا خيرعنا عداقفا
تاليقنسا رفة حققا رفا رسالنا ليمصنا ةالين
فسا، رفة لمز (رقيبيلتنا د هوفلا د رختنا) خيرف عوما
لفلها رفا لختبالا ريفتنا قيمتة (٢٠٠٥مكك)
قيمته (٥٠٠٥٥ رفا لعلنا) فسا، رفة لمز فخره با
فسا، رفة لمز فخره با لفلها رخيبيلا فاسلا رفا رفا
(٥٠٠٥٥ رفا لعلنا فسا، د ٩٩٩١ تيريه)

رفقي خرمه لعلنا مه بعللا نأ رقبس لمه رعلختسنا
خيمسنا و خيلقنا هواتلقة و موزلمس قيمتنا لفلها حب
رقد رقتنا لكانه نه هواتلقة نه رقتي د خينا عوما
ن مملعتيه د قلمجا رقتلما رفة ليرف زيرغلا
نينالقلاب نه ممتلي نه زيرغلا رفة و اتنا و نه لعلنا
د خيلستنا و لعلنا مسفة تقوما رفة نه مققصيه د عداقفا
ميه لفلما برقة خيميلتنا خيلسه عبي بعللا نأ لمز
رفة خالعة ةا و دلينشالا رفالعه فاسا رفة عدلستا
ميلتة و خيرفنا رفا فاسا فوما مملختة و لعلنا خيرفة
رفة عدلستا لمز و هواتلقة و هواتلقة لقة و لفلها
رنا رفا خبيبا رفلنا و لفلها لفلها لفلها لفلها
خرف عوما بالستنا و فاسلا و خيمصنا د لعلنا و لعلنا
هوقللاً و يسيقنا و لفلها لعلنا رفا لعلنا بيريقة
خيرف عوما

خيميلتنا بالعلالا و اماناً

شير د بعللا و اماناً د لعلنا تاليفينقة تفتنا عفة
نه بعللا نه فنيعه و اماناً رفا رقي رفا لعلنا
تاليفينقة فنيقة فومس . هوجبة و اضي لمب رفا
تاليفينقة لفة - بعللا و اماناً نه سفنا د لعلنا له
د فستلنا) د (٥٤٥ رفا د ٢٩٩١ د د نلمتد): خبيبالا

خبيبا تاليجتالا نه قيميلتنا بالعلالا و دخر عوما
خيرفنا نه عيت لونا شير د ريبيلتنا رفة مملختسنا
و عقت رتنا قيميلتنا ةالما و مملدقة نمنختة و لعلنا
ة و عوما فاعلا رفا رقيقتة خيرف و تمه و لعلنا
خيلمد رفا ليلجيا و لعلنا فاسا رفا لعلنا لونه
عبد). رفا خبيبا قيميلتنا خيلسه خيرف نه رفا لعلنا
(٥٥٥ رفا د ٩٩٩١ رفا لعلنا)

خيسفنا خيميلتنا خيرفيلما فاسا بعللا رفا رفا
خيميلتنا له مملعة لفلها لفلها لفلها لفلها
رقة له فاسا رفة تاليجتالا و تاليجتالا رفا لعلنا
لولا رفا لعلنا خيرف فخره نه رفا لعلنا و فاسا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
خيميلتنا بالعلالا نه لفلها رفا لعلنا لعلنا
تاليجتالا و اماناً فاسا لعلنا لعلنا لعلنا
بالعلالا و اماناً لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
رفا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
نه رفا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
ميه لفلما نه رفا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
خبيبا و خيميلنا هواتلقة لعلنا لعلنا لعلنا
د ٥٨٩١ د رفا لعلنا) و اماناً لعلنا لعلنا
(١٥ - ٩١ رفا)

رفا بعللا و اماناً خيرفنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
تاليجتالا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
تاليجتالا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا
لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا لعلنا

د (٢٩م د ١٠٠٥ د شلش) د (٢٨م د ٤٩٩١ د (٢٩م د ٢٩٩١ د لانچو عمما)

ږلحنما نفينختا : لا هأ

لحاما لقبه بعلا و اينا (٤٩٩١) هيبليي سفنه
ةلعلعما بعلا: څبلنڅ ږف څلانڅ د ږف بعما معنا
vkransima ږحسناكميس وسع عقه د عيلقتا
د څيڅصا څيسما څلصما لمشتا تلنفا هغه (٨٥٩١)
څيف بعما تيلعما معنا هيبقتاب بعلا لمتهه

نفينختا دهس ږف بعلا نفينختا نحميه
ږلحنما

ږفيلخما هأ ږيښتا بعلا . I
نيشسا رته عكيما هغه بعلا نه لحما هغه ابيي
بستحيه د څيڅصا څيسما څلصما ږف ږأ - لبيقتا
ږحصا رسا نلتا رته تالوما نضع لفلما
ةلد ږفيلخما بعلا هغه شصيه . ږحوصما
لحشاه څلصتا څلصلع څيلصعا تلصنلا څبلجتسا
عجمما لوعجبي هأ دليشلا ږلح نضيفي لفلما
.. څلانڅ ږف لهعبي ږنا څعنما

ږحوصما بعلا . ٤٠

نس نه ؤتفا ږف بعلا نه لحما هغه ږولخي
بيقتا څلصه وه رقتيه لبيقتا څبلسا ږلحنما
ةتفا هغه ږلح هيبليي رقلعيه - تيلعما لبقه لميف
شيه ږهلويلا بعلا هأ ږليختا بعلا څلصه ږف
سقمه ږلح لکلا ببعلا نه ږنا هغه سفي
هتلجره څيحصشا لفلما تلبح دلصلا ليخته
څيمسجاله تيداعبلا مواته لويف لفلما ږولخي
ونصبي نأ لفلما لولصيه ږلحمتجلا مويده
لمه دتلصا هتلجره هتلمتها مئكلي شيبه وقلما

ه لڅفا ه هتلمخت ږلح نيميا تللما وعضني
بعلا نه ږنا هغه نيمتي لمه څيلعما ه دلشمه
وه ملتنال دليشلا ږلح څيحصشا تلصه دلصنل
ږتا بلعلا هأ دڅيسا يڅ دليشلا هأ ږنا
لفلما لوليختي تالفله نمتخت

٤٠ : عدايقا لقه بعلا . ٤٠

معنا څلتنال څلصما وه بعلا نه ږنا هغه رقتيه
نه څنلما هأ څبلسا ږلح ږف اعبتا ږتا ږف بعما
ږف لفلما ويحصني شيه دهس څيلصا رته عمما
سفيحيه هغه عدايقا لولا بلعلا بعل نأ نسا هغه
نه ږنا هغه ږلح هيبليي رقلعيه د څلانڅ لقه څلمس
ږهه دنيانفا ږلح بعلا هأ ملحنما بعلا : بعلا
ږلصما عيلقتا څلصه لونا ږلح لويلا لشي څلصه
لدلقتا ه وقلما مع لفلما لويف هجتيه دس مسما
. وقلما هغه وه مئكلي رته نيڅلا وه

ږلحنيا بعلا . ٤٠

ةقه لشميه ږيڅيتا بعلا لزيه لزيه رقلعيه
څيقتوه ه تگلشما وه لمعلتا څيه لمتما لفلما
بعلا رصالحه نمف .. هاهه نه والعا ه ؤلصا
معنا لحصه ؤلوما ده لوما رمني هأ ږلحنيا
بعلا نه ږنا هغه لفلما رس له لماله ږلحنيا
لوه بعلي ږتا څقيلمه دليشلا څيف ږنضي ږنا
. څيڅفا هتلقه تمنه دلن ملعت ږلح څلانڅ ږهأ

ږلحمتجلا نفينختا : لينڅ

رته narsq نزلبا ږلحمتجلا نفينختا عي
لدلقتا رصنا لسليقه ه لبتدل له ميسه تليفينختا
لفلما بعا نأ ږلح هأ شيه . نالفا نبي رجمما

ریدلسه د نوره صا رة لبسه دخیسا قمللا د روصما
(الحنما و نفلذا ریحاً د نوره صا قبعاً د ریحیا)

د تالکشمما ریحاً د ریحاً رفا) : رته : **دلغنا بالعا - ع**
(خا ... قعللقتما تامللا)

د ریحسما ریتمتا) : رته : **خیلثمتا بالعلایا - ۴**
(راعلا بعا)

د ریلثمتا دلغنا) : رته : **رحقما و دلغنا بالعا - ح**
(خا .. ریحسما رحقما د ریحسما ریحاً د ریحسما ریحاً ریلقت)

د ریحسما د ریحسما) : رته : **لخما بالعا - د**
(ریمضنا بالعا د ماکلسا و

د تالکسما د ریحسما تاعاً) : **رحما بالعا - ۳**
د تالکسما ریحسما ریحسما د ریحسما د تالکسما
(.....د تالکسما)

له ریحنا خیمیلعتا بالعلایا ریحسما د نوره صا قبعاً و
خیمیلعتا بالعلایا ریحسما و ریحسما ریحاً ریحسما

خیبیا میهلفما : ثالثاً روصما

خیبیتا ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریتا تالکسما و ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

خیبیا خیبیتا ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

لوتلفضب ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
خیبیا ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

نرحمی مثن نوره د خیدلمجا ریحاً خیبسفا نه ریحسما
ریحاً خیدلمجا ریحاً خیبسفا ریحاً خیبسفا ریحاً خیبسفا

ریحسفا بالعا ۱ :

ریحسما تالکسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

ریحسما بالعا ۵ :

ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

ریحسما بالعا) : رته : **خیبسفا بالعلایا - ۱**

د ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما
(ریحسما بالعا د ریحسما د ریحسما ریحسما ریحسما)

ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما ریحسما

هناهما نلسن ا ريف نه ردا ما بيذ لالغتسا ا
ثا لمس ليعت ردا خجالا ردا لنمخ ييشي انه ه
رحا با ق م ريف انه بولخه د خيشييا هجت عا رفا ا
ريف خيشييا ليلنخه رنعب رجت شيه ليشي خوجرهما
خلصفه رحا ب لولعبه ا خف عمما و ريف نمخ
(٢٥٢٥ هـ ، ٢٥٥٤ م عيسا) .

نيه بيتا نيشلينا ردا خا ب ولتمه ميه لهما تيلنخه
دامس سفنا ملحه خيشييا ردا لاجه ريف نيبختضام
نه ه ب رهقا لما ا لخنه د خيشييا ا ا خيشييا تالسا ا
رح عمما ردا ملعتا نيوخته خف عمما خينب ريف خفيلنخه
ق عفا نيملعتما رنميه ملعتا خيلدله نه عيني ردا
كله ا ا خيلمد لوسيع ريصما رجمعا موهفا ردا
سفحتي سعد ريف شيعن صنع تملنه د خف عمما
رحا انوب كله ا لسعيه ريف عمما لاجفلا ب
خجالا لسعيه دن لخب خيمعما نه لالوا ريف عمما
ولستا نه رالقه لولوا لاصا ا ردا ميه لهما ردا
ديس ا ا تليانجا نه عي عا مستخه رحا لخصا
ردا دلن رلنعا ا ا تالنه ريف لوعمجت تالعا ا
لوعنمه لوني هيشا هجا ا خال ششما لوبختلض
خيلمعه . موهفا ه لويك اي لاصمه ا لسا
نه قالد رجت روه خينا مشد تسيبا ميه لهما نيوخته
نم رسمما رسا ا ردا نه رلصت تال صحت
ر ا لضا ردا رلنن نم د تالضتا ا تالضتا
لوملعت نه عا مفا ميه لهما خيمه ا ا ر ا نحميه
: خيشييا لالقتا ريف خيميلعتا خيلمعا ريف لوما غنسا
د تالسا ا ردا) د (٢٥٢٥ هـ ، ٢٥٥٤ م عيسا)
(٢٥٥٤ هـ ، ٢٥٥٤ م عيسا) .

قد ممتما خيشييا تال يثما لال تنزا ردا عدلست
لميه خال ششما تالضما رحا لخصا رنعب لالنه
لوني .

• لالنه ميعتا تال ميعه رنعب له ريف عدلست
رح ميسه نه ا ردا رفا رفا نه ملعتما رالقتا
خالقت رفا لاه ا ردا له رنعب ردا رفا رفا
خالقت رفا لاه ا ردا له رنعب ردا رفا رفا
خالقت رفا لاه ا ردا له رنعب ردا رفا رفا

• ند شعا ردا ملعتما عدلسه ريف مويست
تالضما ميلخت ريف خيفلنخا تالضه تال ميعه
هيشا رنعب رنعبه لالنه ريف خيميلعتا
ق ملعتما تالضما

موه ريف ملعتما عدلسي ميه لهما هوج ولتمه لالنه ا ا
ردا عدلسي خيشييا ميه لهما ملعت ردا ردا ردا
تالضما ريف خيشييا ه ا لعا رفا لعا لعا
خف عمم ه نه ه لوني تالضما لالنه نه خنصت
خيشييا لولتميعت خيشييا رفا تالضما ملعتما
ولتمه لالنه عدلسي لعا لوموه ردا ردا ردا
خالقتا خيالعه ا لعا ردا خيميلعتا خيلمعا ريف ميه لهما
خالقتا موهفا ملعتا ه رفا ردا ردا ردا
خيشييا ه ا لعا نه ا ردا ردا ردا ردا ردا
لوتسا ا ه رفا ردا ردا ردا ردا ردا ردا
خالقتا رفا رفا رفا رفا رفا رفا رفا
خالقتا خيشييا ه ا لعا نه لالنه ردا ردا
خالقتا خيشييا ميه لهما ا لعا رفا ردا
ميه لهما ه رفا رفا رفا رفا رفا رفا رفا
خالقتا رفا رفا رفا رفا رفا رفا رفا
خالقتا رفا رفا رفا رفا رفا رفا رفا
خالقتا رفا رفا رفا رفا رفا رفا رفا

ند درپشوا شءه سفوما واغشتت خیفصه میه لفا
نحمیا ءنیمما تلفصحا نه قد ممجه ریله
تلقکعاله زینا عقا ند بیعت میه لفا دلوتلخصه
(۲۸د د ۲۰۰۵ ع ری لونا).

میله لفا موبلسنتا ریله ن مملعتما سفانیه
نمختا اعصلمه موفه ماعتما بستخ لمعد و دخیییا
سفرله تمت و ثلتالب مینتا و زینمتا رد ءنقا حیا
تالیعتما لمبخر رد ءنقا شءا و جبمیا لمذخنیعه
موفوما بالستنا مبع و دتولشه سفاهه ری مبعنتا
نآء. مبعنتا سفینحتا و ءنلقما: ری تالیفتسم
خینییا اءما نه قد ممجه نیملعتما رد نخعت
ءءجته خییله اءمه ری لوفینحتا اموقیا خییلما
موبل نخعت و اءءءجته بیذ خییله اءمه
ری لوفینحتا اموقیا داوما تالمه نه قد ممجه
تالمه و خییله تالمه و خیبءایی تالمه
نه قد ممجه موبل نخعت نأ نحمیا لمذ دخیلیم
له رفه لوبسأ بیسقتا اموقیا خییلما مءا
بالسا ءه لک لئه ءفلتضه میه لفا نه و بیسنتا
له بیذ و سمشاا سفسء ءه لک
(۲۲ د ۲۰۰۵ ن و آءمنا)

منا و (۲۱د د ۲۰۰۱) ری لونا نه لالء مبع
لئلسه ءالنه نأ رد (۲۲- ۲۷ د ۲۰۰۵) ن و آء
میله لفا مءا سلیق لولکذ نه نحمیا ءءد بیالسأ
: ری تالی له سلسأ رد نیملعتما خینییا

- ءتالاء ءنممنه ءرفعه ریء د موفوما سفیعت
- سفیعت لئه نیعه سفیعت ند رالءساله خیلخفا
- ریییا و لئنا سفیعت و ریییا نانا
- ءله لءنم و ءءمته خیسیتا رءامه واغشتا

۲۰۰۵ د سلبء) عیبءه سفوما ءتوچامه
(۲۸د د ۲۰۰۵).

هلجءل میه لفا خیمتت و لمته لا نأ ساقا نحمیه
خینییا میه لفا لمته لا ری لقتنا شیءه ری بیعت
خییتا سفاهه اءء عت ریءا لوفیمختا بیالسأ
ءنوا بیئت نه تلسا اءءتتبا لما ءلان و خینییا
دخیییا تلیخ ملسا و تله لءتلا نه لالء میه لفا
لیسیت ا بیئت ءنق نأ و یلعتت خیسال اء و مابا نأ
تال لوما و میه لفا نیملعتما بالستنا ری ا بیء
لوتلء مبع و خییلما موفه خیسالما خینییا تله لءتلا
خییال و بیئت و بیئت ءءمه لویف رف لالء خیلعه
تلقکعاله ءالءاء دخیییا ریء مءا مبقالب لمته لا
خینییا نیسءت رد لمعا و دخیییا نلسنلا لمبءت ریءا
نلسنلا سفله ری ءلیسا خید مء نیسءت لءا نه
ءلءشما لء بولسالب لمته لا لسخا و دءلبقنسم
خیلء مسالب سلسءءا و خیسالما تالءا ءلءا
(TRKRS69,2000,P13) خینییا تلیعه ءلءت
ریءا ری لقت سبءء ءنلب ریییا موفوما سفیعه
ءلیسءلا نیب تالءلءء اءءا ریء موقءه بیءته خییله
و تلیخ ملسا تالءءما اءءب ءقلعتما سفاهه
دلونیب ءوبلسنتما تلفصحا سلسأ رد خینییا مءا
و اء لسا رلءعیه خیفصه و اء خیلخفا ءءلیم ءلءت
خیلء و میه لفا ری خینییا میه لفا بیسقتا نحمیه دلنا
نه رقتتت خیمتک میه لفا دلء بیذ نه لوقلقنشا نحمیا
نمءمستءءءس مسمه میه لفا ری مبقتا و اء بیذ
میله لفا دخیسعا تالءءا و ءسءلما تلخصلما
و اء مءا نه اءء عیبءت نه نءءت و اء مبع
لءلصه و اء لسا رلءعت و ءلءشما تلفصحا

ریه هوشاء انبیه ة شلبما خیمیلعتا ةعه ما خسا،
هوشسا، بقء نید ملسا روه عب رقصتا لبنتا
ةعه ما

ر هتسه عند خیشلصا خالاء، تاء روه ف خالنه (ع)
خلبلصا قد ممصا نیمکت تاجس، نیب (ج.0)
رقلسا نیب لبنتا ری عداقلا هیلعت ری رءه لاء
انه دخی مغللا تلم لمعما تلبث نه رقصتا رءه کلا
ارفا داا ری تائا لمامه خالنه نا ریعی
ةعه ما خسا، عب د (رءه لاء) خلبلصا قد ممصا
عب رقصتا لبنتا ری هوشاء انبیه ةه شلبه خیمیلعتا
ةعه ما هوشسا، بقء نید ملسا روه

(HEMERT 1999) تییهه خسا، 5.

ریه خیمیلعتا بالعالا خیالعه روه ییعت تفعوتسا
وسا اءا هت شیه ریصما ریئببا شاملسا خیمت
تمغتسا خیشیب تاد منعمه ری خیمیلعت بعا
شعت ریئا تاپغتتا روه سلبقا تءا ءاا خسا
ءلفه (2002) لوهامه فنید رءا ریئببا شاملسا ری
ئعت خیمیلعتا بالعالا نا لوجلتا مهأ نه نلءه
الفلا رءا ریئببا شاملسا خیمت ری خیالعه

(2005) بصره ریفعال خسا، 6.

خیمت ری خیمیلعتا بالعالا خیالعه ییعت رءا تم
ءس عمما لیه له الفلا رءا ریئببا شاملسا رءه
خیشیبا تكلشما لیلخقال تمالة اءا لیه شیه
خیمیلعتا بالعالا لوه لتت نا ریغبی ریئا خبسلما
لنمخته تمعمما لیا اءا لمء الفلا مققس ریئا
لوهیعت تیفره بصره ری خیشیبا تكلشما لیلخقا
لسیقه شلبا اءا خالنه دخیمیلعتا بالعالا واغتسلب
ریئببا شاملسا سلبقا بقه ممال لبنتا ریئببا رءه ما

تلسسا نا نه عیبعال لوتیالعه رءد تئءا ریئا
الجمما انه ری خقبلسا

ءقبلسا تلسسا نا : لپئا

خیمیلعتا بالعالا لپئا تمته تلسسا، لاء

(8991) نسسه دن اءمء خسا، 1.

بالعالا خیالعه خرفعه خسا نا انه تفعوتسا
(ری لخمما لءفا) خیصنا اءاقلا هیلعت ری خیمیلعتا
تاا رءد تلمشء ریئا خبالا ویا ما سفما نیمکتا
خیشیبا شصا

❖ خیببعا خغلا اءاقه ری خیمیلعت ةعه میمعت
(خیمیلعتا بالعالا خلسا بی ری لخمما لءفا)

❖ ةعه ما) ری منعمه ری ریصعت لبنتا
(خیمیلعتا).

❖ بالعالا تالفلب اءا

ریئا خیببعا رءد خسا نا تاا ریبلت هت عه
ءیبیببءا قد ممصه : تاد ممصه شك نه تئءت
نه تاد ممصا لبنتا هت دنیبلبلن نیتد ممصه
تءلجءه لمیسا خنبه ری خینا خبالا س اءما نیمکت
ریئال وئالتتا

ر هتسه عند خیشلصا خالاء، تاء روه ف خالنه (1)

خیبیببءا قد ممصا نیمکت تاجس، نیب (100.0)
هیلعتا ری رءه لاء لبنتا رقبلسا لبنتا ری

تاجس، نیب خیشلصا خالاء، تاء روه ف عرءه لا (2)
خغلا اءاقه هیلعت ری خیبیببءا قد ممصا نیمکت
ریه (خیمیلعتا ةعه ما تاد منعمه) خیببعا
تلبث نه رقصتا رءه کلا رقبلسا نیب لبنتا
تلم لمعما تلبث رءد رای انه دخی مغللا تلم لمعما
عب خیبیببءا قد ممصا ارفا داا ری خیمغلا

يقال و مهلفما من سليفا قو مبه سفا مه لبتنا -
 . تنوعها لفلأ ردا خبيبا

. لفلأ ردا خبيبا ردها سليفا تلصكه قفلج -
 ريتالا شبا وثلتن توهلأ:

لفلأ تلج، تالمسفته ريف خال قورف عجر 10.
 سليفا مسمما سفا مالم لبتنا نيب (شبا خنيد)
 رليفا ريبلمتا ريف خبيبا يقال و مهلفما من
 . رعبا لبتنالا ولسا رعبا و

داأ تلج، تالمسفته ريف خال قورف عجر 5.
 و رليفا نيبلمتا نيب (شبا خنيد) لفلأ
 رعبا ريبلمتا ولسا تلصكما قفلج رعبا

خنيعا مسمما وولها خبالعه ردا وثلتننا تبتلأ 6.
 لهنمخت رتا مهلفما ريف ولسا ممانا شبا
 قفلج - خبمضشا قفلجنا) خبيبا خبيبا وولها
 خبيبا - خيدلنما خبيبا - خيدلنا خبيبا - خبيبا
 - خنسا لمحه - خيللسا خبيبا - خيلصا
 . (خبيلمتا تليمما

ريتالا بنالجا ريف لاصا لسنن شبا وولأ 10.
 قفلجنا ردا مومعه لكان نه (شبا خنيد) ردا
 خبيبا هجت خيلجيا تايح ملس مومس لعم د خبمضشا
 تنوعها بال خليصما خبيبا قفلج ريف ولسا لعا
 ريتالنا وولها تايح لقا ريف ولسا لعا
 لضعه هلك نه ولسا ريتالنا شبا خنيعا مومعه
 .. قفلجنا لعلما

(2005) عمما لها دهنسه تسال 10ج
 ولسا تيلد ردا سفتا ردا لسالنا هغه تنم
 نعبا قيمت ريف خبيبا تلصشالا نه قد مومعه
 تسالنا ليقال لفلأ نه خنيد ردا خبيبا مهلفما

خبيبا خبيبا خيمه ردا عيلتننا و تلصشالا ولسا
 ردا ردا سفتا و خبيبا مهلفما لفلأ بالسلج
 نه خبيبا مهلفما لفلأ بالسلج ريف مملما
 عدلست ريتا تلصتنما ولسا و تلصشالا ريب
 لملالا حرها ردا لوسا و رليفا ردا مملما
 خبيبا و مومعه مهلفما ردا تسالنا تلمسقا
 - دا موم - دلما) ثلتننا و مومعه دتلجنا و مومعه
 له تلمعه ردا تسالنا خنيد تلمش (دلص مسمما
 تلمسقا و خيلدلمسالا تلصصه ريف تسالنا ريف
 ريفها وولها .

ريتال تسالنا وثلتن تايح
 بسلت ريتا خبيبا مهلفما مهل ثملثا عيبت =
 . تنوعها لفلأ

بالسلج ريف مملما يئنت موم و رتقه مسمت =
 مهأ ردا قفلج لقا دتلبضا و مهلفما لفلأ
 مهلفما بالستنا ريف لفلأ عدلست ريتا تلصشالا
 . خبيبا

لعمس رعمما عجر و ركله و ميسا عجر تسال 10د (2005)

خبيبا ريف وولها تيلد سفتا شبا سفتسا
 نعبا قيمتنا مسمما لعلما ردا ماله خبيبا
 تنوعها تنوعها لفلأ تلسلنا و يقال و مهلفما
 قفلجنا لفلأ تنوعها نه لفلأ (04) شبا خنيد
 ردا لعلما قفلج ريف " قفلجنا دليلعا " تسالنا
 نيب له مهلمدا تنوعها دتلصقا ريف خبيلمتا
 وولها شبا ولسا لعلما تنوعها ردا سمس
 تنوعها تنوعها ريبلمتا حبش وولها و ريفها
 ريتالا نه شبا

رڼه لمانا څیمنت نغوب (۰۰۰۵ رڼه لمانا) څسالا ۷
 . څنور لمانا لفلما رڼییا نغولسا ۷
 بالعلالا څیلدله څسالا ۷ تنهها تلسالا ۷ بلداً ۵-
 رڼه لم شعلبا څنیع څنور لمانا لفلما رڼه څیملیعتا
 د (۰۰۰۵ رڼه لمانا) د (۱۹۹۱ څیبه) د څسالا
 د (۲۰۰۵ څنمه) د (۲۰۰۵ څنمه)
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 د (۱۹۹۱ څنمه) څسالا ۷ رڼه لم شعلبا تالیع
 . (۲۰۰۵ څنمه)

۷- څیلت رڼه لمانا څنور لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼیعتا لبتنا نیب څیملیعتا بالعلالا څیلدله
 رڼه لمانا څیښیا تالیع لمانا نغوب لبتنا څیملیعتا
 میله لمانا ۷ نغوب لمانا نغوب لمانا نغوب لمانا
 نغوب لمانا نغوب لمانا نغوب لمانا نغوب لمانا
 رڼه لم ۷ څنور لمانا لفلما رڼه لمانا رڼه لمانا
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 د (۲۰۰۵ څنمه) د (۱۹۹۱ څنمه) څسالا ۷
 د (۲۰۰۵ څنمه) د (۰۰۰۵ رڼه لمانا) د (۱۹۹۱ څنمه)
 . (۲۰۰۵ څنمه ۷ میلسا ۷)
 رڼه څیلسا تلسالا ۷ نه رڼه لمانا لفلما نغوب
 تالیع لمانا څیملیعتا بالعلالا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 . څیالعه لمانا څیالعه لمانا

څسالا ۷ تالیع لمانا

- څیالعه لمانا څیالعه لمانا

څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 نغوب لمانا نغوب لمانا نغوب لمانا نغوب لمانا
 لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا

څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 : څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 . (۱۹۹۱ څنمه) څسالا ۷ رڼه لم شعلبا تالیع
 . څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 : څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا

تالیع لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا

څیالعه لمانا څیالعه لمانا

رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 تالیع لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا
 رڼه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا څیالعه لمانا

فيميلعنا بالعالا ااعد ا ب

ريخنا لعلل راد و كلكلا لكاله نه ❖
فيميلعنا بالعالا ناعلتا ريتا فيللسا نلسا ناع
ميهلما بسد فيميلعنا بالعالا نتممه شيه
فيلدب بالعا لولاه عرما لوتنمختا ريتا فينييا
فييبيجتا فد ميمما فيييا اارفا ريمه لويف نلتنش
نلنعلبا نه فييقتا لعم

عند سسلالا نه فد ميمه لبتدالا نيبع نعا عرق
قيمتا ريف لوتبالع رققتا ريتا فيميلعنا بالعالا اعدا
(1005 د نلش): ريه و فينييا ميهلما

نه نحمه ريف بذا راد بعلا نلنشا نمتعت نا
للفلا نسمعه نه نل ريتا ناعلا و موما
نه ريلللا رادقتا نه نحمه ريف بذا نلنشا
نبللج

نلنللا لا رتد ععه و موفه فيعا نللا نلني نا
ريف نيفنغه نيبنعب نلنلا و اعنسا رعد و نللفلا
ععه لملشا و اعه و فيعا

شيعال رالفلا بعلا نلنشا نمتعت نا
نال ريف رلفلا نلنلشه لكاله نه ريلللا رادقتا و
نلنشا و مومب فيعا و لملشا

نالعه موف روتسه بعلا نلنشا نسلت نا
و نلنشا نلنشا روتسه نيببالعا رالفلا
نلنشا

نال ببالا - راقعه رقب بعلا نلنشا نلنشا نا
ميهلما نلنلا نلنشا نا و نللفلا نلنللا
و مومب فيعا نلنشا نلنشا رادقتا نلنشا
نلنشا اارفا و نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
و نلنشا

فيميلعنا بالعالا ا ب

فيميلعنا بالعالا: نلنشا نلنشا -

فينييا ميهلما: نلنشا نلنشا -

شيعال ناعا: نلنشا

ريخالا لكاله نه فينييا ميهلما نلنشا ا ب - ا

• فيللسا نلسا ناعا ريلللا راد و كلكلا
فينييا ميهلما نلنشا

« ريتييا ععه » فيسا ناعا عرما روتسه نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
فييبيجتا و فينييا نلنشا فيللسالا فينييا نلنشا
مومت نا لكاله نه نحمه نلنشا نلنشا نلنشا
فيلدب اارفا ريتا و فينييا ميهلما قيمت ريف
نال ععه نلنشا نلنشا نلنشا ريف نلنشا
لكاله نه نلنشا نلنشا نلنشا و فينييا ميهلما
ريخالا لكاله نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا

COOPER ريف نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نه نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا ريه (1950) نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا ريف نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا

نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
(49) نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
نالنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
(41) راد نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا نلنشا
. نلنشا نلنشا

• بعمال ربا لوسا نه بعللا خلمشنا روتت نا
لصرفه هارفا رجا لوبلعيتسا نه لافلما نحميا ربه
نحمأ له راجنلا

• راد بعللا خلمشنا نه لولشنا رانيفتت عمتي نا
لمب لولعب ومه عيبحا مبهلفما ع تاعفملا راجنلا
مبهلفما خيمتنا ظلاله مبهلفمه تاعفم نه لوقب
وبن رتبه دبعللا خلمشنا راجنلا خالعه ربه و دخيبيبا
ربه لوفينختا نه لاغي خيمن عمه راد راجنلا تايلمد
هيلا عه عيبه ومهوه واغتسا عنده . ميبقه تقه
عاعته تالقوه خفلتضه تابلنه ربه تاعوم تاعه
ملعنا رتا لقنا ظلاله عيبه بقاه نممه ربه
. عيبحا بقاهملا

❖ نيمصما راد ربحا :

راد مسمه رتا خيميلعنا بالعلالا عا اعدا رتا نا عبا
نغزا سفنا راد و خيبيبا ربه نيبحتضما نه تعست
رايه موشا :

- لافللا بالعلالا نه خبعلا ران قبسلنه ربه
  - لوفاهه لا خبعلا ران تاداجا قبسلنه ربه
- داللا لعبت خلمشنا عا بالعلالا تعجابه تنم عقه
مسمه ربه (خبعلا AI) له عداد ربا نيبه نيمصما
خيبيبا .

❖ قيد كلفتسا اقسا :

رحملىبا قيد كلفتسا اقسا داجل تلتللبا تنم
راد خيالعا اقسا ربه واغتسما خيميلعنا بالعلالا
نه تاعوم (ڊ - ڤ) مسمه ربه لافللا (OI) عده
راد سفعتا رتا لوئمه ربه و تعملجا تنوم لافللا
دخبعلا ران تاداجا نيفتنا مسمتسما خيبيبا عيبت
تسجه عقه - لوئمه ران و رانلا نه نال و تاعه الا
: رتا اهلداه عومنه تلتللبا

1. لافللا ومه شيصا ربه خلميسبا لافللا رلبتا
خبعلا ران تقغنتسا شيصه خبعلا ران قبسلنما عه
نه لافللا نحميا ربه تقيقه 0٤-٢٢ بالعلالا نه
راجنلا و دتمغتسما مبهلفما بالبعيتسا و لونلقا
عصما عه ران راد خبعلا تاداجا

٢. مبدعنا : مسمه مسمتسما تاييقتا عيبت
لئمه ميبشتا تاعلبدع ران عا لئمه نيعنا
(١٠٤١ م د ١٠٠٢ د رثلش) . ران... ليمه دتنسما
لوئمه لانسما تاعه الا نه اعد تمغتسا
تلمه دتالعلب و مسمه دلمسه دكفا
. لانسما تاناييه تلمسجمه دديشتا

3. خيبيبا ران اهللا خفلتضه عاهه دختلضه لافللا ربع
: ران... ممللا ليلقبه دتالعلب بلد

٤. ميبقه تاداجا :
ويمه ربه عومنه ميمماد خيبيبا تيلم عه
: ران مسمه دتالعلب ران نيفتنا ران

٥. مسمه عيبتا رلبقا ميقنا : ران الا خلمما
رتا عقه دتالعلب نيفتنا ران اقسا اقسا مسمه لافللا
ظلالا خيبيبا مبهلفما ران اقسا واغتسا

٦. ربه (ران ران اقسا ميقنا : خيبيبا خلمما
ربه لافللا مسمه مسمه ران اقسا ران اقسا) نيفتنا دلئلا
ران ميقنا ران نه خيبيبا مبهلفما نه ومهوه ران
تلمعنا خيميلعنا خبعلا نيفتنا عيه دلئلا ربه ومهوه
.

٧. مسمه (نيفتنا عبا) ران اقسا ميقنا : خيبيبا خلمما
خيمتا ربه خيميلعنا بالعلالا خيالعه ربه مسمه ران
عوم (ران ران ران ران) خيبيبا مبهلفما
نه دلوتنلا عبا نيبه عومتسما لافللا راد ران
خيبيبا .

مپهلما رلبنڅا ااعدا ١٧

رلبنڅا ااعدا څټ څښښا مپهلما څمټله دمڼه رځ
-:څښښا ااعدا لځله لځله څښښا مپهلما

رالا رلبنڅا انه سځوي: رلبنڅا نه سځوي - 1
ءءه رځ څنمځنما څښښا مپهلما مڼه رځه سځوي
انه سځوي رځه دڅيميلعنا بالعلالا رځيل نه د رځښښا
رځه تلبښ نه عيصال رلبنڅا ااعدا مپهلما رلبنڅا
څيد مځمه .

رلبنڅا ااعدا رځه رځه رځه - 2

للمنا نه عمار مځه سځه نه رلبنڅا ااعدا مځه
رځه لومځه ءمځه څيد مځمه ااعدا رلبنڅا
څنمه رالا رلبنڅا ءه رځه مځه ااعدا رځه مځمه ااعدا رځه
څيالعا ءه رځه ااعدا رځه .

د تالبلرالا نه عمار رالا نه رځه رځه ااعدا رځه
څلک نه مځمه مځمه مځمه رلبنڅا ااعدا رځه
مځمه رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
څيالعا مځه رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

څښښا رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
(0d) رلبنڅا ااعدا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

رځه مځمه مځمه رځه رلبنڅا ااعدا - 3

څنمه رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

څټ رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
له عيصال .

لونه نه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
رلبنڅا ااعدا .

رلبنڅا ااعدا تالبلرالا څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه -
رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

-: تالبلرالا رځه مځمه مځمه - 4

څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
دځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
(ءه مځمه) مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

رلبنڅا ااعدا مځمه مځمه مځمه - 5

څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
(رالا مځمه) مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه .

څښښا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
لوه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
(٢٠ نه رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه) .

رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه

رځه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
له مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه
(تالبلرالا مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه مځمه) .

رسد خیشیبا میه لفا لبتغا ریبلتغا وراثتا: لینا
 عد لیعب (خلبلنخا و خیبیبتا) تسالما قد ممجه
 خیلفا:

ریف تسالما قد ممجه الفلأ خیلفا ع بالسه مت
 لختا. ریعبا ریبلتغا ریف خیشیبا میه لفا لبتغا
 وراثتتا هنه وریب (S) حق لایب

(2009) خیسنب خیالفا تسالما ختند ریخا خیشیبا
 رسالما خیشیبا میه لفا لبتغا وراثتا خیسنب
 تسالما نه عد (0001) ریبلتتا ریبلت
 د 8005 د ری قشاشا تخمشت) ریف لعد ریخا
 رحنی ریخا لایا ریخا لایب ریخا ریخا (2010)
 الفلأ ریخا خیشیبا میه لفا لبتغا ریخا ریخا
 تسالما ختند ریخا خیلفا ع ند لقی خسرما

ریف خلبلنخا و خیبیبتا قد ممجه ریخا خیلفا ع (S) حق لایب

(خلفه و خلفه = 04) رسد خیشیبا میه لفا لبتغا ریعبا ریبلتتا

2009	ریبلتتا لبتغا	ریبلتتا خیسنب	ریبلتتا لبتغا	خیشیبا
55%	2.74	52	52	خلبلنخا
49%	2.52	52	52	خیبیبتا

ریف خلبلنخا قد ممجه و خیبیبتا قد ممجه
 خیشیبا میه لفا لبتغا ریعبا ریبلتتا

ریف خیمیلعتا بالعالا خیالفا ریبلتتا: لثالث
 خسرما ریخا خیشیبا میه لفا خیمتا

ریخا خیلفا و اعدتتا ریخا خیلفا خیسنب بالسا -
 لعدا بسزا خیسنب ریبلتتا BLACK ركب لودف
 قد ممجه لایف تلجی، ریخسوته بالسه مت شیخ
 د میه لفا لبتغا ریعبا و ریبلتتا ریبلتتا ریف شجا
 ایا خیلفا خیسنب (BLACK) ركب ریبلتتا
 د (S-فسم) نیب لعدا بسزا خیسنب رسوت
 لیخما عمد ریخا: ریخا خیلفا هنه رحن و
 (3 884 د 1991 ریخفا نیباً عمد

ریبلتتا ریف خیلفا ع و لقتا (S) لایب نه وریختی
 ریبلتتا لبتغا خیسنب خیشیبا میه لفا لبتغا ریعبا
 قد ممجه تسلب شیخ د میه لفا لبتغا ریبلتتا
 خیلفا ریخا نه لیبلتتا (55%) خیسنب رسد خلبلنخا
 تسالما لوتند ریخا خیسنب نه ریبلتتا لقا خیسنب ریخا
 قد ممجه ریخا ریخا ریخا ریخا ریخا (2009) ریخا
 (خیمیلعتا بالعالا) لقتسما ریبلتتا ریخا خلبلنخا
 خیسنب رسد خیبیبتا قد ممجه تسلب لبتغا
 رسد خیسنب ریخا خیلفا ریخا نه لیبلتتا (49%)
 (2009) ریخا تسالما لوتند ریخا خیسنب نه ریبلتتا
 ریخا خیبیبتا قد ممجه الفلأ ریخا خیسنب ریخا
 ریخا لعدا ریخا (خیمیلعتا بالعالا) لقتسما ریبلتتا
 خیشیبا میه لفا خیمتا ریف خیمیلعتا بالعالا خیالفا

عرجت لا: رسد رحنی ریخا ریخا ریخا ریخا ریخا
 تلجی، تالمسوته نیب خیشیبا خیلفا تان ریخا

$$r - s = \frac{r}{c} + \frac{r}{c}$$

څجس عا ړه (٤) د میه لهما لبتنؤا رېلېقا رېیلعتا
 میه لهما لبتنؤا څیالا .
 ړالنا (٤) لوهی ړی خصمه وئاننا
 د دممه اړفا ټاجه لسته ړه (٢) نأ شیه
 د میه لهما لبتنؤا رېعبا رېیلعتا ړی شبا
 ړی شبا د دممه اړفا ټاجه لسته ړه
 ورتقما وړه لیا څیالعه سايقا انعمما بسطا ټبسن (٤) مقل لوهی

انعمما بسطا ټبسن	٤	٢	٣	سایقما
٤.١	٥٤	٤٤.٤٤	٤٤.٠	میه لهما لبتنوا

میه لهما لبتنؤا رېعبا رېیلعتا وئانن تانؤا ٤.١
 (څلمنعه څیبېجت) شبا د دممه رله څیښیا
 لالفلؤا رعا څیښیا میه لهما ړی وخوا ما ولقنا
 عه عه شیه د څیالفا عه ن د څیبېجتا د دممه
 لبتنؤا څیالا څجس عا نه ٤٩٥٩ لیبقه څیالفا
 ورتسمه ولقنا روهی نأ نوهی د څیښیا میه لهما
 څبېجتا څیبېجتا د دممه رعا څیښیا میه لهما
 نأ رله لیا انه د څیمیلعتا بالعالا موخه
 رېیلعتا عه لالفلؤا رعا تنم څیښیا میه لهما
 ورتققته وئاننا هغه توله عه څیمیلعتا بالعالا
 سفکتنا نه موزا رله قفلسا تلسا عا نه عه عا
 تمکلسه دلفه تلسا د لوقیلعتا نیلیمه لوتالجه
 د (٨٩٩١) نالمد نسه تلسا د (٨٩٩١)
 قیق تلسا د (٥٠٠٥) رسید ړه هه عمما تلسا
 عمما له تلسا عه (٦٠٠٥) هکله عمه نې نویسه
 رله تلسا عا څاکه تانؤا شیه (٦٠٠٥) څهسه
 ړی څفانمه تانؤه رعا څیمیلعتا بالعالا څیالعه
 وړغا تالجه
 ړیلسا لوهیا د (٢) رېلسا لوهیا نه ورتقنا
 ړه لست څیښیا میه لهما انعمما بسطا ټبسن -
 څاکه هه څه رعا د عا ړی وقه ټبسنه هغه د (٤.١)
 میه لهما څیمت ړی څیمیلعتا بالعالا څیالعه څی لمه
 . شبا د دممه اړفا رعا څیښیا
 رېسیټا لالوسا ن د څبلجا رت عه نوهی څلان
 بالعالا وړه لیا څیالعه له : رله رهی رعا شبا
 ؟ څیښیا میه لهما څیمت ړی څیمیلعتا
 لوتنشؤانم وئاننا بیسقتا
 نوهی د تلسا عا وئاننا رېلسا روهی د هغه ړی
 ړی څاکا عسا رله لوتنشؤانم له بیسقتا
 میه لهما لبتنؤا رېلېقا رېیلعتا وئانن تانؤا I.
 (څیبېجتا څلمنعا) شبا د دممه رله څیښیا
 د څیښیا میه لهما ړی لالفلؤا رعا وخوا ما رلفنؤا
 رعا څیالفا عه رلا شبا د دممه لسته ما شیه
 څیالا څجس عا نه (٤٣٥٩) هه تلسا عا ه تانؤا
 څیښیا میه لهما لبتنؤا
 څلمنعا (شبا د دممه وقلنا رله لیا انه
 لبه څیښیا میه لهما ورتسمه ړی (څیبېجتا
 څبېجتا

شعبا تليحوت:

- عاملاً و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته

- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته

جملته و جملته:

- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته
- و جملته و جملته

۲۷. اء ءلعتاء بعللا خیمه یاءخیس: (۲۰۰۱) عیسا رف ءرفء نلمشء ۲۷. نلمء ءوین قئا و ششئا نلق بقا

۲۸. ءا قءا میلعت ری خیمیلعتنا بالءالا خیلءف: (۲۰۰۱) نسء نا مءء ۲۸. خالس ءرءا ءنبا لا ویا با سفءا نیمكنا (۲۷ لسخما لءقا) خیمصنا لم بیسا ءءلمء ء خیینتا خیلء ءف مشنه بیء ینسءلم

۲۹. بالءا ری خیمیلعتنا بالءالا خیلءف: (۲۰۰۵) رف مین ءصاء نسبء ۲۹. نیبءقءما لءفء لا نلءس ءلءمء لءفء لا خیملعا میه لفلما نلءب رف قئا و ءءلمء خیینتا خیلء ءلمءه لیعمس

۳۰. خیینتا ری ءصبا ءه لءف: (۲۰۰۱) ب. ءا بیء ء نباء ءلف ۳۰. ءه لقا ءلءصما ءلمءه ءلءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۳۱. بالءالا ءا ءصءا خیلءف: (۲۰۰۷) عمصء نب نیسء ءقفء ءءءف ۳۱. رفءا ءنبا لا ویا با سفءا ءا ءیمء ءلءفءا رفء لیسءء ری خیمیلعتنا و ءءلمء ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۳۲. ءه لقا ءلءصء و بالءالا لءقا: (۲۰۰۲) عمصء ءه لءف رف ءلقء ۳۲. ءلءصما ءلمءه ءلءب

۳۳. خیشیبا خیینتا: (۲۰۰۱) ءءرف ء نسء و نیسء عمءا ءلءقا ۳۳. بءءءا ءلمءه ءلءفءا ءلءب ءلءب ءلءب

۳۴. یرفقء: (۲۰۰۸) عمصء عمصء ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۳۴. نلءفءا ءلءب ءلءب ءلءب

۳۵. ءه لقا ءلءب لءفء لا ءلءب: (۲۰۰۱) ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۳۵. ءلءب ءلءب ءلءب

۳۶. نسء ءمءءء ءلءب ءلءب: (۲۰۰۱) لءا نلسء ءلمءه ۳۶. ءلمءه ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۳۷. رفء میلعتاء و لمعتا ءلءب ءلءب: (۲۰۰۱) ءلءب ءلءب ءلءب ۳۷. رفء ءلءب ءلءب ءلءب

۳۸. خیینتا ءلءب ءلءب: (۲۰۰۵) رفء عمصء سفءا ۳۸. ءه لقا ءلءب ءلءب ءلءب

۳۹. وءلعا رف ءلءفء ءلءب: (۲۰۰۱) رفءا ءلءب ءلءب ۳۹. نلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۱. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۱. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۲. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۲. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۳. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۳. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۴. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۴. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۵. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۵. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۶. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۶. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۷. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۷. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۸. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۸. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۴۹. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۴۹. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۱. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۱. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۲. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۲. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۳. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۳. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۴. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۴. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۵. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۵. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۶. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۶. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۷. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۷. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۸. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۸. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۵۹. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۵۹. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

۶۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب ۶۰. رفء لءفءا ءلءب ءلءب ءلءب ءلءب

The Effectiveness of Educational Games in the Development of Environmental Concepts Among Kindergarten Children in Mukalla

Shmas Ahmed S. Al shugri

Karwan Mohamed O. Bamosa

Fatma Omer A. Alammari

Huda Saeed A. Bakmess

Maryam Mohamed A. Bazanboor

Abstract

This research aims to identify the effectiveness of educational games to the development of environmental concepts among the kindergarten children in the city of mukalla by answering the following questions: -
a - what are the necessary environmental concepts that we should teach to kindergarten children?
b - what are the educational games that help to develop the environmental concepts to kindergarten children?
c - what is the role of educational games in the development of environmental concepts to kindergarten children?
The researcher uses quasi-experimental research methodology on a sample of (40) children between the ages of (2-3) . they were divided into two groups (experimental and control group). besides the researcher used environmental concepts photographs as a tool for the research. the following results are found :
1 - low level of environmental concepts among the children of the study (control and experimental group) in the pre-test of environmental concepts.
2 - high efficiency in the post test of environmental concepts compared to the pre- test of environmental concepts, where the control group got almost (66%) from the total score which is much lower than (72%) the ratio set by the study. this is due to the lack of exposure the control group have to the independent variable (educational games). whereas the experimental group has got a percentage (93%) of the almost total score which is much higher than (72%) (the ratio set by the study. this is as a result of the validity of the experimental group to the independent variable (educational games).
3 - the proportion of average results of members of the concepts of environmental research group (experimental) is (1.2), and this ratio lies in the range set by black. this confirms the effectiveness of educational games in the development of environmental concepts among kindergarten children.